

Sygn. akt VI GC 1454/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska	
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Moszyk	

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. S. (1)**

przeciwko **M. J.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powoda Z. S. (1) kwotę 11 694,78 złotych (jedenaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 02 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powoda Z. S. (1) kwotę 300 złotych (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 1454/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 marca 2018 roku powód Z. S. (1) domagał się zasądzenia od pozwanego M. J. kwoty 11 694,78 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 02 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedał pozwanemu szereg urządzeń i części hydraulicznych, które zostały wyszczególnione na fakturze numer (...) z dnia 31 października 2016 roku opiewającej na kwotę 11 694,78 złotych, z terminem płatności do dnia 01 grudnia 2016 roku. Powód wskazał, że pozwany odebrał wszystkie wyszczególnione na tej fakturze materiały, ale nie uregulował za nie należności. Ponieważ monity telefoniczne nie przyniosły rezultatów, powód pisemnie w dniu 09 lutego 2018 roku wezwał pozwanego do zapłaty należności. W dniu 15 lutego 2018 roku pozwany powiadomił powoda, że dokonał przelewu środków pieniężnych tytułem zapłaty za przedmiotową fakturę. Faktycznie jednakże przelew ten nie został zrealizowany z uwagi na brak środków na rachunku bankowym pozwanego, przy czym takie zachowanie pozwanego stanowiło uznanie przez niego roszczenia powoda. Powód wskazał również, że w dniu 27 lutego 2018 roku T. Z., któremu powód udzielił pełnomocnictwa do reprezentowania go w sprawach związanych z odzyskaniem należności, wysłał do pozwanego wezwanie do zapłaty należności wynikającej z faktury numer (...), jak również innych niezapłaconych faktur, a także do zapłaty odsetek i rekompensaty za czynności windykacyjne lub do podjęcia próby mediacyjnej w terminie do dnia

09 marca 2018 roku. Wezwanie okazało się bezskuteczne, zaś próby rozmów telefonicznych zakończyły się odesłaniem do pełnomocnika pozwanego. Pełnomocnik pozwanego odmówił rozmowy twierdząc, że wysłał stosowne pismo, w którym pozwany odmówił zapłaty należności motywując to brakiem dowodów na istnienie zobowiązania.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym (w trybie uproszczonym) z dnia 28 maja 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 2305/18 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany M. J. wniósł o oddalenie powództwa zaprzeczając dokonaniu zamówienia i odbioru towarów wskazanych na fakturze numer (...) na kwotę 11 694,78 złotych. Nadto pozwany zarzucił, iż powód nie udowodnił roszczenia, gdyż na skutek pisemnego wezwania do zapłaty należności, pozwany poprosił powoda o dostarczenie dokumentacji zamówień, umowy ramowej wskazującej zakres, terminy i ceny takich zamówień oraz dokumentacji wydania zewnętrznego, jak i przedstawienia kompletu faktur, czego jednakże powód nie przedłożył. Pozwany zarzucił, iż dokument „transakcja złożona poprzez usługi bankowości elektronicznej” nie może być oceniana jako dokument w rozumieniu k.p.c. i nie jest poświadczony za zgodność z oryginałem oraz brak jest informacji, w jakich okolicznościach dokument został stworzony lub wygenerowany. Jednocześnie pozwany wskazał, iż nie uznał roszczenia powoda, gdyż na poleceniu przelewu widnieje adnotacja „niezrealizowany”, a pozwany celowo nie zrealizował płatności.

Pismem procesowym z datą w nagłówku „dnia 29 sierpnia 2018 roku” (k. 62 akt) J. Z. zgłosił interwencję uboczną po stronie powoda Z. S. (1) wskazując, że ma interes prawny w przystąpieniu do sprawy, z uwagi na wstąpienie w prawa powoda wskutek zawartej w dniu 28 sierpnia 2018 roku umowy powierniczego przelewu wierzytelności.

Postanowieniem z dnia 03 września 2018 roku Sąd na podstawie art. 505⁴ § 1 k.p.c. odrzucił interwencję uboczną J. Z. po stronie powoda Z. S. (1) jako niedopuszczalną, albowiem sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, w którym zmiana powództwa jest niedopuszczalna, a przepisów art. 75 – 85 k.p.c. (w tym o interwencji) oraz art. 194 – 196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się.

Jednocześnie Sąd zważył, że wprawdzie w dniu 28 sierpnia 2018 roku Z. S. (1) jako powierzający zawarł z J. Z. jako przejmującym umowę przelewu wierzytelności wynikających z transakcji udokumentowanych m. in. fakturą numer (...), niemniej jednak stosownie do treści art. 192 pkt 3 k.p.c. z chwilą doręczenia pozwu (co w niniejszej sprawie miało miejsce w dniu 11 czerwca 2018 roku), zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa objętych sporem nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy.

Sąd pozostawił także bez rozpoznania zmianę powództwa w zakresie żądania odsetkowego dokonaną przez powoda pismem procesowym z datą w nagłówku „dnia 30 lipca 2018 roku” (k. 40-42 akt), w którym powód wskazał, że domaga się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonych od kwoty 11 694,78 złotych za okres do dnia zapłaty od dnia 02 grudnia 2016 roku (w pozwie – od dnia 02 grudnia 2017 roku). Nie ulega wątpliwości, że sprawa niniejsza podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, bowiem zgodnie z art. 505¹ pkt 1 k.p.c. przepisy o postępowaniu uproszczonym stosuje się w sprawach o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych. Zgodnie zaś z treścią przywołanego już przepisu art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest niedopuszczalna, a przepisów art. 75 – 85 k.p.c. oraz art. 194 – 196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się. Powyższy przepis stanowi niewątpliwie odstępstwo od obowiązujących w zwykłym procesie zasad dopuszczających przedmiotową zmianę powództwa (art. 193 § 1 k.p.c.) oraz zmiany podmiotowe. Trzeba przy tym wskazać, że obowiązujący w postępowaniu uproszczonym zakaz przedmiotowej zmiany powództwa jest zakazem bezwzględny, co oznacza, że dotyczy zarówno zmiany żądania, jak również zmiany podstawy faktycznej żądania zgłoszonego w pozwie. Należy tym samym przyjąć, że czynność procesowa strony powodowej zmierzająca do przedmiotowej zmiany powództwa jest bezskuteczna nawet wtedy, gdy nowe żądanie nadaje się również do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Jedynie na marginesie powyższego wskazać należy, że powództwo identyfikowane jest przez żądanie i jego podstawę faktyczną. Przedmiotowa zmiana powództwa może polegać więc na przekształceniu obu tych elementów składowych, bądź jednego z nich. Może zatem wyrażać się w zmianie ilościowej

polegającej na rozszerzeniu albo ograniczeniu pierwotnego żądania, bądź jakościowej prowadzącej do zmiany żądania – jego przedmiotu albo rodzaju żądanej ochrony prawnej – lub polegać na przekształceniu podstawy faktycznej powództwa (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 02 grudnia 2004 roku, sygn. akt II CK 144/04, podobnie w wyroku z dnia 20 października 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 298/05).

Nadto postanowieniem z dnia 30 stycznia 2019 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o połączenie z niniejszą sprawą innych sprawy toczących się pomiędzy stronami, nie znajdując do tego podstaw z uwagi na różny etap rozpoznawania tych spaw, a nadto mając na wadze, że połączenie kilku spraw toczących się oddzielnie stanowi uprawnienie Sądu, a nie jego obowiązek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. J. prowadząc działalność gospodarczą w zakresie wykonywania instalacji wodno – kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych stale współpracował od kilku lat ze Z. S. (1), który prowadził hurtownię materiałów hydraulicznych i budowlanych.

zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), częściowo zeznania pozwanego M. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:28:27-01:52:29), zeznania świadka K. N. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:15:58-00:45:47), częściowo zeznania świadka A. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:45:47-00:59:57)

Długoletni okres współpracy, częstotliwość zawieranych w jej ramach umów (kilka razy w tygodniu) oraz stosunki koleżeńskie pomiędzy M. J. i Z. S. (1) spowodowały, że dokumentowanie transakcji umów sprzedaży towarów miało odformalizowany charakter. Jedynie na początku współpracy, M. J. kwitował podpisem odbiór zamówionego towaru.

M. J. dokonywał zamówień towaru telefonicznie albo osobiście w sklepie (...). Po skompletowaniu towaru, był on wydawany M. J. wraz z dokumentem wydania zewnętrznego albo przez Z. S. (1) albo przez jego jedyne pracownika K. N.. W późniejszym okresie współpracy M. J. nie kwitował odebrania towaru.

M. J. zazwyczaj nie miał czasu, by sprawdzić zgodność wydanego towaru ze złożonym zamówieniem w chwili jego odbioru, więc sprawdzenia dokonywał w późniejszym czasie bezpośrednio na placu wykonywanych robót. W razie niezgodności, zgłaszał Z. S. (1) lub jego pracownikowi uwagi w tym zakresie.

Zdarzało się także, że M. J. zwracał zakupiony towar, który okazywał się nieprzydatny z uwagi na parametry techniczne albo rozwiązania przyjęte w prowadzonych pracach budowlanych.

Jeżeli należność płacona była w momencie odbioru towaru gotówką, wówczas wystawiana była także faktura, którą otrzymywał kupujący.

Często zdarzało się jednak, że płatność miała nastąpić przelewem w terminie późniejszym. Wówczas przy wydaniu towaru M. J. przekazywano jedynie dokument wydania zewnętrznego, którego kopia trafiała do dokumentacji sprzedającego. Na podstawie tych dokumentów na koniec miesiąca wystawiana była faktura zbiorcza.

zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), częściowo zeznania pozwanego M. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:28:27-01:52:29), zeznania świadka K. N. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:15:58-00:45:47), częściowo zeznania świadka A. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:45:47-00:59:57)

M. J. odbierał osobiście lub mailowo faktury i w terminie wskazanym do zapłaty weryfikował ich prawidłowość z posiadanymi dokumentami wydania zewnętrznego.

zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), częściowo zeznania pozwanego M. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:28:27-01:52:29), zeznania świadka K. N. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:15:58-00:45:47)

W dniu 31 października 2016 roku z tytułu sprzedaży i dostarczenia materiałów hydraulicznych Z. S. (1) wystawił M. J. fakturę numer (...) na kwotę 11 694,78 złotych brutto, z terminem płatności do dnia 01 grudnia 2016 roku.

Faktura ta obejmowała towary wydane M. J. i odebrane przez niego w dniu 12 października 2016 roku, w dniu 20 października 2016 roku, w dniu 21 października 2016 roku, w dniu 24 października 2016 roku, w dniu 25 października 2016 roku, w dniu 28 października 2016 roku i w dniu 29 października 2016 roku.

faktura – k. 16-18 akt, wydruki wydania zewnętrznego – k. 46-53 akt, zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), zeznania świadka K. N. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:15:58-00:45:47)

M. J. po otrzymaniu faktury numer (...) nie zgłaszał Z. S. (1) żadnych uwag co do ilości, jakości, czy cen poszczególnych wskazanych na niej towarów. M. J. przekazał tę fakturę biuru rachunkowemu i została ona ujęta w jego rejestrze zakupów VAT pod pozycją 153. W związku z powyższym M. J. pomniejszył naliczony podatek od towarów i usług o kwotę 2 186,83 złotych.

M. J. dopiero w toku sprawy sądowej w dniu 10 września 2018 roku złożył korektę do deklaracji dla podatku od towarów i usług (VAT-7K) z drugiego kwartału 2017 roku, w której dokonał korekty odliczonej kwoty podatku naliczonego wynikającego m. in. z faktury numer (...) w związku z jej nieuregulowaniem w terminie 150 dni od dnia upływu terminu zapłaty.

kserokopia rejestru zakupów VAT za okres od dnia 01 października 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku – k.74-90 akt, informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. – k. 129 akt, zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), częściowo zeznania pozwanego M. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:28:27-01:52:29), zeznania świadka K. N. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:15:58-00:45:47)

Mimo braku zapłaty za fakturę numer (...), Z. S. (1) nadal darzył zaufaniem M. J., więc strony współpracowały ze sobą jeszcze kilka miesięcy. M. J. nie uregulował Z. S. (1) należności także za inne później nabyte towary. Zapewniał jednakże wielokrotnie Z. S. (1), że ureguluje zaległe należności, jak tylko otrzyma środki finansowe z rozliczenia wykonanych prac od swojego zamawiającego.

W związku z przedłużającym się brakiem płatności należności Z. S. (1) wezwał M. J. do zapłaty kwoty 11 694,78 złotych wynikającej z faktury nr (...).

W odpowiedzi M. J. w dniu 13 lutego 2018 roku przesłał Z. S. (1) w załączeniu wiadomości mailowej potwierdzenie zlecenia przelewu m. in. kwoty 11 694,78 złotych ze wskazaniem, że przelew dotyczy faktury numer (...).

Przelew ten jednak nie został zrealizowany z uwagi na brak środków płatniczych na rachunku bankowym M. J..

wydruk wiadomości mailowej – k. 57 akt, wydruk zlecenia przelewu – k. 15 akt, zeznania powoda Z. S. (1) – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:59:57-01:28:27), częściowo zeznania pozwanego M. J. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:28:27-01:52:29)

W celu wyegzekwowania należności od M. J., Z. S. (2) udzielił stosownego pełnomocnictwa T. Z., który skontaktował się telefonicznie z M. J. i poprosił go o zapłatę należności za towar wydany mu przez Z. S. (1). Wówczas został

odesłany do pełnomocnika M. J., który wskazał, że kwestionuje podstawy merytoryczne i prawne wystawienia faktur wskazanych w wezwaniu przez pełnomocnika Z. S. (1). Jednocześnie wskazano, że M. J. nie wyklucza możliwości polubownego rozwiązania sporu, ale prosi o przedstawienie dokumentacji zamówień, ewentualnie kopii umowy ramowej wskazującej na zakres zamówień, terminy dostaw oraz ceny jednostkowe uzgodnione pomiędzy stronami, dokumentacji wydania na zewnątrz, ewentualnie innych specyfikacji towarowych wskazujących na dostawę, bądź wydanie towaru, przedstawienie kopii faktur, kwestionując, że wskazane w treści wezwania do zapłaty faktury zostały mu doręczone.

pełnomocnictwo – k. 13 akt, wezwanie – k. 12 akt, odpowiedź na wezwanie – k. 11 akt, pismo – k. 44 akt, zeznania świadka T. Z. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:04:39-00:15:58)

Pismem z dnia 14 marca 2018 roku pełnomocnik Z. T. Z. wezwał M. J. do zapłaty kwoty 11 694,78 złotych wynikającej z faktury numer (...) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i rekompensatą za koszty odzyskiwania należności.

wezwanie – k. 19 akt, zeznania świadka T. Z. – protokół rozprawy z dnia 30 stycznia 2019 roku – k. 134-141 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:04:39-00:15:58)

W dniu 28 sierpnia 2018 roku Z. S. (1) jako powierzający zawarł z J. Z. jako przejmującym umowę przelewu wierzytelności wynikających z transakcji udokumentowanych m. in. fakturą numer (...).

umowa przelewu wierzytelności – k. 63-65 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną. Sąd uwzględnił także powyżej wskazane dokumenty prywatne, albowiem ich autentyczność i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, wobec czego również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wartości i mocy dowodowej.

Sąd ustalając stan faktyczny sprawy uwzględnił także dowód z wydruku polecenia przelewu (k. 15 akt). Z uwagi na specyfikę wydruku z nośnika elektronicznego bezprzedmiotowe były zarzuty pozwanego, iż dokument ten nie został prawidłowo poświadczony za zgodność z oryginałem. Stosownie bowiem do treści art. 243¹ k.p.c. przepisy niniejszego działu (dowody) stosuje się do dokumentów zawierających tekst umożliwiających ustalenie ich wystawców. W ocenie Sądu dowód elektronicznego polecenia przelewu, którego wydruk został przedłożony w niniejszej sprawie pozwala na odtworzenie treści oświadczeń przypisanych do konkretnych osób (pозwanego). Żadna ze stron nie kwestionowała przy tym prawdziwości treści ujętych w tym wydruku, a pozwany przesłuchiwany jako strona potwierdził nie tylko dokonanie takiego polecenia przelewu, ale również i jego nieskuteczność z uwagi na brak środków na rachunku bankowym, z którego ów przelew miałby nastąpić.

Odnosząc się natomiast do przedłożonych wydruków wydania zewnętrznego pochodzących z systemu magazynowego powoda (k. 46-53 akt), to Sąd miał na uwadze, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie zawierają zamkniętego katalogu dowodów, ani też ich gradacji, wydruki takie mogą być zatem uznane za „inny środek dowodowy” w rozumieniu art. 309 k.p.c., którego moc dowodową Sąd ocenia w kontekście całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału. Dopuszczalne jest bowiem skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a środkiem dowodowym może być każdy legalnie uzyskany nośnik wiedzy o faktach (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 2008 roku, sygn. akt I CSK 138/08).

Jednocześnie Sąd zważył, że pozwany M. J. reprezentowany w sprawie przez zawodowego pełnomocnika po doręczeniu mu przez Sąd odpisów tychże wydruków wydania zewnętrznego pochodzących z systemu magazynowego powoda stanowiących podstawę wystawienia spornej faktury (z.p.o. – k. 68 akt) w żaden sposób nie odniósł się do ich treści, w tym nie zakwestionował ich w jakimkolwiek zakresie, w konsekwencji czego Sąd uprawniony był po myśli

art. 230 k.p.c. do uznania, że dowody te nie były przez pozwanego kwestionowane, a okoliczności w nich wskazane – za przyznane.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach świadków: T. Z., K. N., A. J. oraz na zeznaniach stron.

Odnosząc się do zeznań świadka T. Z., Sąd uznał je za wiarygodne i w szczególności oparł się na nich dokonując ustaleń co do zakresu czynności podjętych przez niego jako pełnomocnika powoda w toku przedsądowej próby wyegzekwowania spornej należności.

Sąd za wiarygodne uznał także zeznania świadka K. N. – pracownika powoda, który posiadał bezpośrednią wiedzę dotyczącą zasad współpracy stron, gdyż zajmował się kompletowaniem zamówień i wydawaniem towarów w hurtowni powoda. Świadek ten logicznie i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego uzasadniał odformalizowane procedury związane z zamawianiem i wydawaniem pozwanemu towarów wskazując na długoletnią współpracę gospodarczą stron i zaufanie, jakim darzył pozwanego powód. Jednocześnie zdaniem Sądu na wiarygodność tego świadka w żaden sposób nie wpływała niemożność potwierdzenia, że świadek pamięta wydanie każdego konkretnego towaru wskazanego na fakturze – niepamięć świadka w tym zakresie jest całkowicie zrozumiała biorąc pod uwagę znaczny upływ czasu, jak i ilość nabywanych towarów czy ilość zawieranych transakcji sprzedaży. Sąd miał przy tym na uwadze, że świadek pamiętał jeden z tych produktów – rurę, gdyż był to towar specjalnie zamówiony dla pozwanego, więc utkwiło to w pamięci świadka.

Jedynie w tym miejscu zasygnalizować należy, że brak jakichkolwiek uwag co do treści spornej faktury po jej otrzymaniu, a także okoliczność jej zaksięgowania i zlecenie uiszczenia za nią należności, a także dokonywanie dalszych zakupów u powoda bez jakichkolwiek zastrzeżeń co do zamówień zrealizowanych w październiku 2016 roku, świadczą w ocenie Sądu jednoznacznie o tym, że pozwany wskazany na spornej fakturze towar zamówił i odebrał, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Sąd jako niewiarygodne ocenił zeznania świadka A. J. w szczególności w zakresie, w jakim zeznał on, że nie miał umocowania do zamawiania i odbierania w imieniu brata towarów kupionych w hurtowni powoda, a jego rola sprowadzała się jedynie do bycia kierowcą. Nadto zeznania tego świadka w wielu miejscach były niespójne i sprzeczne. Świadek zeznał, iż pamięta budowę w miejscowości J. wskazując, że nie wykonywał na tej budowie żadnych prac, następnie zaś zeznał, że „jednak robiłem tam prace instalacyjne”. Jednocześnie świadek K. N. oraz powód stanowczo i spójnie zeznawali, że brat pozwanego także zamawiał towar w imieniu pozwanego oraz odbierał go i co było akceptowane przez pozwanego. Sąd miał przy tym na uwadze, że świadek jako osoba bliska dla pozwanego (brat) jest niewątpliwie zainteresowany w korzystnym dla pozwanego rozstrzygnięciu sprawy, co samo przez się nie dyskredytuje zeznań takiego świadka, o ile znajdują one jakiegokolwiek potwierdzenie w pozostałych zgromadzonych dowodach.

Za wiarygodne, spójne i logiczne oraz mające potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym Sąd uznał zeznania powoda Z. S. (1) w szczególności w zakresie, w jakim powód potwierdził, że pozwany zakupił u niego materiały budowlane objęte fakturą numer (...), z tym, że faktura ta obejmowała towar z kilku zamówień z miesiąca października 2016 roku, że powód dostarczył pozwanemu zamówiony towar i wydał mu go oraz że pozwany nie kwestionował na żadnym etapie jakości i ilości dostarczonego towaru, czy jego ceny oraz nie składał jakichkolwiek reklamacji z tego tytułu w późniejszym okresie, a także odnośnie rozliczeń stron. Sąd dał wiarę powodowi także w zakresie, w jakim powód przedstawiał przebieg współpracy między stronami, a także, że z uwagi na częstotliwość transakcji i stosunki koleżeńskie powód darzył pozwanego zaufaniem, z czego wynikało odformalizowanie zamówień i ich realizacja i z powodu czego współpraca stron trwała jeszcze kilka miesięcy, mimo braku jakichkolwiek płatności ze strony pozwanego.

Odnosząc się do zeznań pozwanego M. J., to Sąd nie dał wiary jego zeznaniom w zakresie, w jakim twierdził, że nie udzielił bratu A. J. umocowania do zamawiania towarów i ich odbierania. Okoliczność powyższa stoi w sprzeczności z zeznaniami świadka K. N. i powoda oraz również z doświadczeniem życiowym. Skoro bowiem brat pozwanego pomagał mu w pracach hydraulicznych prowadzonych na różnych inwestycjach, to niewątpliwie był

on najbardziej zaufanym człowiekiem pozwanego z racji powiązań rodzinnych. W kontekście odformalizowanej procedury współpracy pomiędzy stronami niewątpliwie jest zatem, że pozwany korzystał z jego pomocy w zakresie obioru towarów od powoda.

Sąd miał również na uwadze, że pozwany kwestionował nabycie towarów wyszczególnionych na spornej fakturze, aczkolwiek nie był w stanie skonkretyzować, jakich towarów to w istocie dotyczyło, podnosząc nadto zarzut, że towary te nie mogły zmieścić się na raz do środka transportu, jakim się poruszał, przy czym zważyć należało, że jak wynikało z zeznań powoda oraz wydruków z systemu magazynowego powoda – sporna faktura w istocie obejmowała kilka zamówień dokonanych w miesiącu październiku 2016 roku.

Sąd uznał zeznania pozwanego za wiarygodne jedynie w zakresie, w jakim pozwany potwierdził, że złożył dyspozycję przelewu za sporną fakturę i że nie została ona zrealizowana z uwagi na brak środków, przy czym okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla oceny zachowania pozwanego jako tzw. niewłaściwego uznania długu, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 30 stycznia 2019 roku Sąd oddalił wniosek o zobowiązanie pozwanego do udzielenia bankowi upoważnienia określonego w art. 104 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku, poz. 2187) dotyczącego udzielenia Sądowi informacji dotyczącej zlecenia złożonego przez pozwanego w dniu 15 lutego 2018 roku (numer transakcji (...)) dokonanego przez bankowość elektroniczną przez pozwanego z rachunku numer (...), w szczególności w zakresie tytułu zlecenia, kwoty oraz przyczyny niezrealizowania przelewu lub udzielenia bankowi upoważnienia do udzielenia Sądowi informacji w szerszym zakresie, ale obejmującym przedmiotowe zlecenie – jako bezprzedmiotowe na podstawie art. 227 k.p.c. stosowanego a contrario. Sąd zważył bowiem, że pozwany potwierdził w swoich zeznaniach, że dał przedmiotowe zlecenie dokonania przelewu, które nie zostało zrealizowane z uwagi na brak środków płatniczych na rachunku bankowym.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powód Z. S. (1) domagał się zasądzenia od pozwanego M. J. kwoty 11 871,74 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 02 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z umowy sprzedaży towarów dostarczonych pozwanemu oraz faktu nie uiszczenia przez pozwanego należności wynikających z wystawionej przez powoda faktury numer (...).

Kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu pozwany M. J. podnosił, że powód nie przedstawił dowodów na poparcie zasadności swojego roszczenia, nie przedłożył bowiem żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że towar objęty sporną fakturą został przez pozwanego zamówiony i mu wydany. Jednocześnie pozwany wskazał, iż nie uznał roszczenia powoda, gdyż na poleceniu przelewu widnieje adnotacja „niezrealizowany”, a pozwany celowo nie zrealizował płatności.

Zgodnie z treścią art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Powyższy przepis kreuje zatem stosunek obligacyjny o charakterze dwustronnie zobowiązującym. Sprzedawca (tu – powód) zobowiązuje się wydać towar, zaś kupujący (tu – pozwany) zobowiązuje się zapłacić ustaloną za ten towar cenę.

W świetle powyższego uznać należy, że umowa sprzedaży jest umową wzajemną – obowiązkiem sprzedawcy przeniesienia własności rzeczy i wydania jej odpowiadają bowiem obowiązki kupującego zapłaty ceny i odbioru przedmiotu sprzedaży.

Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 03 października 1969 roku w sprawie o sygn. akt II PR 313/69 (OSNC 1970, nr 9, poz. 147) na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów przemawiających za zasadnością jego roszczenia. W razie zaś sprostania przez powoda ciężarowi na nim obowiązkowi, na stronie pozwanej spoczywa wówczas ciężar

udowodnienia ekscencji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 roku, sygn. akt I CR 79/82).

W okolicznościach niniejszej sprawy to na powodzie Z. S. (1) ciążył obowiązek udowodnienia istnienia roszczenia stanowiącego podstawę powództwa poprzez wykazanie, że powód dostarczył i wydał pozwanemu zakupiony przez niego towar w ilości i jakości zgodnej ze złożonym zamówieniem, a więc wykazania, że zrealizował swoje zobowiązanie i to w sposób prawidłowy, co aktualizowałoby po stronie pozwanego obowiązek zapłaty.

W ocenie Sądu powód powyższemu obowiązkowi sprostał i zdołał wykazać za pomocą przedłożonych dowodów oraz zeznaniami swoimi i świadka K. N., że pozwany M. J. złożył mu zamówienie na zakup materiałów budowlanych w ilości określonej na fakturze numer (...) i że towary te zostały pozwanemu wydane.

Dostrzec w tym miejscu należy, iż rolą stron w procesie jest dawanie wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek (art. 3 k.p.c.) oraz wskazywanie dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 k.p.c.). Rolą Sądu jest natomiast ocena tych dowodów (art. 233 k.p.c.), przy czym w tym zakresie Sądowi pozostawiono swobodę do granic określonych logiką wniosków.

W ocenie Sądu nie było wątpliwości, że bezsporne niedysponowanie przez powoda pisemnym zamówieniem, czy pisemną umową ramową, w wykonaniu której złożono zamówienia udokumentowane fakturą numer (...), nie uzasadnia jeszcze wniosku, że takie umowy nie zostały zawarte. Z materiału dowodowego sprawy wynika bowiem jednoznacznie, że strony praktykowały zawieranie umów sprzedaży na podstawie zamówienia telefonicznego lub ustnego, co potwierdzając zarówno zeznania świadka K. N., jak i zeznania obu stron. Również z ich zeznań wynika jednoznacznie, że z uwagi na współpracę handlową i zaufanie we wzajemnych stosunkach gospodarczych, także i odbiór towarów odbywał się bez kwitowania tego faktu przez pozwanego, a ewentualne niezgodności były wyjaśniane na bieżąco, po sprawdzeniu przez pozwanego zgodności zamówienia z wydanym mu towarem w późniejszym okresie. W tych okolicznościach zarzut pozwanego, że brak pisemnej umowy, brak pisemnego zamówienia, czy podpisanych dokumentów wydania zewnętrznego nie pozwala na uznanie, że strony związane były umową udokumentowaną przedmiotową fakturą należało uznać za chybiony. Jak już wskazano w powyższej części uzasadnienia, dopuszczalne jest skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a środkiem dowodowym może być każdy legalnie uzyskany nośnik wiedzy o faktach (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 2008 roku, sygn. akt I CSK 138/08), nie musi być to zatem wyłącznie dokument prywatny i brak jest jakichkolwiek podstaw do tego, by taki dowód (z dokumentu) uznawać za dowód lepszy, czy mocniejszy, gradacji ważności dowodów bowiem nie przewidują żadne przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Dostrzec przy tym także należy, iż pozwany w toku procesu otrzymał dowody z wydruku systemu komputerowego powoda w zakresie specyfikacji towarów wydanych pozwanemu, a ujętych na fakturze numer (...) (k. 46-53 akt) i nie odniósł się do nich w żadnym zakresie, również w czasie zeznań nie potrafił wskazać, jakie pozycje faktury i w jakim zakresie kwestionuje.

Pozwany kwestionując w sposób ogólnikowy zamówienie i odbiór towarów podnosił jedynie, że powód nie przedstawił dowodów na poparcie zasadności dochodzonego roszczenia, które to twierdzenie pozostawało chybione – dla wykazania tych okoliczności powód przedstawił bowiem powyższe dowody, okoliczności te wynikały również z zeznań świadka K. N. i samego powoda. Sąd zważył przy tym, że faktury jako dokument prywatny, chociaż zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. nie korzystają z domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w niej zawartych, to jednak w świetle orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 roku (sygn. akt IV CK 474/03), które podziela Sąd w niniejszym składzie, należy traktować jako samodzielny środek dowodowy, którego moc Sąd ocenia według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c., a więc zgodnie z własnym przekonaniem, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Sąd miał na uwadze także fakt wynikający z zeznań pozwanego, że w sytuacji, gdy otrzymywał faktury, to specyfikacje mającą postać wydania zewnętrznego sprawdzał z odniesieniem do poszczególnych faktur w terminie płatności wynikającym z tych faktur. W niniejszej sprawie sporna faktura numer (...) została wystawiona w dniu 31 października 2016 roku ze wskazanym terminem płatności do dnia 01 grudnia 2016 roku. W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu, aby w tym czasie pozwany wyrażał swoje zdziwienie, czy dezaprobatę dla rozliczenia tej transakcji. Przeciwnie wskazać należy, że pozwany przedmiotową fakturę zaksięgował, co wynika z

ujęcia jej w rejestrze zakupów VAT pod pozycją numer 153 (k. 74-90 akt). Oczywiście z podatkowego znaczenia faktury nie można wyprowadzać zbyt daleko idących wniosków, jednakże fakt zaksięgowania określonej faktury w kosztach uzyskania przychodu pozwanego, nie może pozostawać obojętny dla oceny realności transakcji sprzedaży (jedynie na marginesie wskazać należy, że bez znaczenia pozostaje fakt skorygowania deklaracji VAT o tę fakturę, pozwany uczynił to bowiem dopiero w toku procesu, we wrześniu 2018 roku, kiedy spór o zapłatę między stronami był już zaostrożony). W konsekwencji powyższych okoliczności, jak i akceptacji przez pozwanego transakcji w aspekcie księgowym, a także treści zeznań świadka K. N. i dowodów dostarczenia towaru, Sąd uznał, że pozwany zamówił, a następnie odebrał przedmiotowy towar od powoda. W związku zaś z tym, że powód wykonał swoje zobowiązanie zgodnie z treścią umów, należało mu się umówione przez strony wynagrodzenie wynikające z przedstawionych przez powoda faktur.

Powyższe uzasadnia również fakt, że pozwany M. J. wydając polecenie przelewu, w którym wskazał m. in. fakturę numer (...) i kwotę należności odpowiadającej roszczeniu pozwu, tj. kwotę 11 694,78 złotych dokonał w istocie niewłaściwego uznania długu. W tym zakresie istotna dla Sądu pozostawała sama okoliczność wydania dyspozycji płatniczej przez pozwanego, natomiast okoliczność, że do zapłaty ostatecznie nie doszło była już okolicznością wtórną znajdującą się poza zainteresowaniem instytucji uznania niewłaściwego. W ocenie Sądu pozwany dając zlecenie zapłaty faktury oznaczonej co do tożsamości i w wysokości kwoty odpowiadającej roszczeniu powoda wyraził tym samym swoją aprobatę wobec obciążającego go długu. Sąd podziela przy tym i przyjmuje za własne poglądy wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 12 października 2017 roku (sygn. akt V ACa 627/16), iż uznanie roszczenia może być dokonane w dwóch formach: jako uznanie właściwe oraz uznanie niewłaściwe. Pierwsze stanowi nieuregulowaną odrębnie umowę ustalającą co do zasady i zakresu istnienie albo nieistnienie jakiegoś stosunku prawnego, drugie zaś określone jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu stanowi zewnętrzne wyrażenie przeświadczenia o istnieniu roszczenia (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 04 lutego 2005 roku, sygn. akt I CK 580/04, z dnia 19 marca 1997 roku, sygn. akt II CKN 46/97, czy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1964 roku, sygn. akt III PO 35/64).

Sąd nie miał zatem wątpliwości, że pozwany zlecając zapłatę za sporną fakturę nie złożył wprawdzie wyraźnego oświadczenia o uznaniu roszczenia, lecz na podstawie objawów jego zachowania kontrahent – powód mógł zasadnie przyjmować, że dłużnik – pozwany miał świadomość ciężącego na nim zobowiązania i co więcej – miał zamiar dobrowolnego spełnienia świadczenia (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2011 roku, sygn. akt I CSK 703/10).

Jednocześnie na marginesie jedynie wskazać należy, że argumenty podniesione przez pozwanego dla uzasadnienia tej czynności jako celowego niezrealizowania płatności są dotknięte błędem logicznym: według pozwanego dał on zlecenie płatności w celu niezrealizowania płatności. Powyższe nie sposób pogodzić z zasadami logicznego rozumowania.

W ocenie Sądu mając na względzie powyższe rozważania uznać należało, że powód za pomocą zaoferowanych dowodów zdołał wykazać, że pozwany zamówił, a następnie odebrał od niego przedmiotowy towar w ilości wskazanej na spornej fakturze. W związku zaś z tym, że powód wykonał swoje zobowiązanie zgodnie z treścią umów, należało mu się umówione przez strony wynagrodzenie wynikające z przedstawionej przez powoda faktury. W powyższych zaś okolicznościach ciężar wykazania faktów uzasadniających zdaniem pozwanego oddalenie powództwa, spoczywał na pozwanym. Pozwany odmawiając uczynienia zadość żądaniu powoda obowiązany jest bowiem udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 grudnia 2006 roku w sprawie o sygn. akt IV CSK 299/06), czego w żadnej mierze nie uczynił podnosząc jedynie lakoniczne zarzuty o nieudowodnienia dochodzonego roszczenia i jego niezasadności.

Mając powyższe na uwadze Sąd w punkcie pierwszym wyroku przyjmując za podstawę prawną przepis art. 535 k.c. w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 684) zasądził od pozwanego M. J. na rzecz powoda Z. S. (1) kwotę 11 694,78 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 02 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. W oparciu o te przepisy Sąd zasądził od przegrywającego sprawę pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 300 złotych, co obejmowało opłatę sądową od pozwu uiszczoną w tejże wysokości.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanego,
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 30 dni.

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 23 lutego 2019 roku